

Pohjois-Savon pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä

Kokoltk 12.12.2024 § 101
548/00.04.00/2022

Valmistelija: pelastuspäällikkö Juha Kärkkäinen puh. 044 717 4569,
juha.karkkainen(at)pshyvinvointialue.fi

Pelastustoimen hallinnonalan pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä muodostuu kolmiportaisesti ja sisältää seuraavat tasot: valtakunnallinen taso, alueellinen taso ja paikallinen taso. Paikallisella tasolla tarkoitetaan hyvinvointialueen tasoa.

Valtioneuvoston asetuksessa tilanne- ja johtokeskusjärjestelyiden kokoamisesta (145/2024) säädetään, että hyvinvointialueiden pelastustoimen valtakunnalliset tilanne- ja johtokeskusjärjestelyt sekä muu pelastustoiminnan valtakunnallisen johtamisen edellytyksenä oleva erityisvalmius kootaan Helsingin kaupungin järjestettäväksi. Asetuksella säädetään järjestämisvastuun kokoamisesta, mutta ei tuottamistavasta.

Järjestämisvastuussa oleva hyvinvointialue (Pohjois-Savo) huolehtii hyvinvointialueesta annetun lain 611/2021, 7 §:n 1 momentin mukaisesti alueellisten tilanne- ja johtokeskusjärjestelyjen sekä muun pelastustoiminnan alueellisen johtamisen edellytyksenä olevan erityisvalmiuden järjestämisestä.

Itä-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden pelastuslaitokset Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, Etelä-Savon pelastuslaitos, Keski-Suomen pelastuslaitos ja Pohjois-Savon pelastuslaitos ovat yhdessä sopineet, että Itä-Suomen yhteistyöalueen tilanne- ja johtokeskus muodostetaan nykyisen Itä-Suomen tilannekeskuksen (ISTIKE) perusrakenteita hyödyntäen siten, että perusrakenteita vahvistetaan vastaamaan valtioneuvoston asetuksessa tilanne- ja johtokeskusjärjestelyiden kokoamisesta (145/2024) säädetyn mukaisia suorituskykyvaatimuksia.

Itä-Suomen tilanne- ja johtokeskuspalveluiden järjestämistä koskeva henkilöstömitoitus muodostuu seuraavasti: yksi (1) tilannekeskuspäällikkö, kuusi (6) tilannekeskuspäivystäjää ja kuusi (6) tilannekeskuspalomestaria. Tilannekeskuspäällikkö ja tilannekeskuspäivystäjien virat ovat nykyisen Itä-Suomen tilannekeskuksen (ISTIKE) sisältämiä virkoja. Uutena osa-alueena muodostuva tilannekeskuspalomestari-toiminta on sovittu toteutettavaksi siten, että Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitos perustaa kolme (3) uutta tilannekeskuspalomestarin virkaa ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitos tuottaa kolmen (3) tilannekeskuspalomestarin työpanoksen (3 HTV) työvuorosunnittelun keinoin pelastuslaitoksen olemassa olevista palomestarihenkilöresursseista.

Itä-Suomen yhteistyöalueen tilanne- ja johtokeskusjärjestelyiden tuottamisesta muodostuvat kustannukset jaetaan yhteistyöalueen hyvinvointialueiden pelastuslaitoksien kesken palveluiden järjestämiseen tarvittavan infrastruktuurin sekä tilannekeskuspäällikön, kuuden (6) tilannekeskuspäivystäjän ja kolmen (3) tilannekeskuspalomestarin osalta Sisäministeriön asetuksessa (150/2024) säädetyn mukaisesti. Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitos vastaa kolmen (3) tilannekeskuspalomestarin henkilöstökustannuksista.

Valtioneuvoston asetuksessa tilanne- ja johtokeskusjärjestelyiden kokoamisesta (145/2024) säädetyn mukaisten palveluiden tuottamisesta laaditaan sopimus Itä-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueen pelastuslaitoksien kesken.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä on lähtökohtaisesti toiminut hyvin samankaltaisilla perusrakenteilla aluepelastuslaitoksen toiminnan aloittamisesta alkaen ja pelastuslaitos on tunnistanut tarpeen johtamisjärjestelmän uudistamiselle. Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän uudistamistarpeen taustalla on globaalin turvallisuustilanteen merkittävä heikkeneminen, pelastustoiminnan suorituskykyvaatimukset ja pelastusviranomaisten vastuulle lainsäädännössä määriteltyjen velvoitteiden toteuttaminen. Pelastusviranomaiselle muodostuvat velvoitteet koskevat kaikkia turvallisuustilanteita.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä uudistuksen tavoitteena on, että johtamisjärjestelmä kykenee vastaamaan ryhmän, joukkueen, komppanian ja yhtymän kokoisten pelastusmuodostelmien pelastustoiminnan johtamiselle asetettuihin suorituskykyvaatimuksiin sekä toimimaan Pelastuslaki 379/2011, 34 §:ssä säädetyn mukaisena pelastustoiminnan johtajana ja Pelastuslaki 379/2011, 35 §:ssä säädetyn mukaisena tilanteen yleisjohtajana, kun pelastustoimintaan osallistuu useamman toimialan viranomaisia. Pelastuslaissa määritellyn lisäksi pelastustoiminnan johtamisjärjestelmään muodostuu merkittäviä velvoitteita väestönsuojelun ja väestön siirtämiseen sisältyvien tehtäväkokonaisuuksien osalta, jotka on määritelty Valmiuslaki 1552/2011, 17 luvussa Väestönsuojelu ja evakuointi.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä uudistuksen tavoitteena on kyetä muodostamaan riskeiltään samankaltaisille alueille pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä, jolla on kyky toimia kaikissa turvallisuustilanteissa viivytyksettä ja käynnistää tehokas pelastustoiminta ja sen johtaminen, tilannekuvan kokoaminen, analysointi, ennakointi, johtopäätösten tekemisen ajankohdasta riippumatta. Johtamisjärjestelmä sisältää johto- ja

tilannekeskusjärjestelyt sekä pelastustoiminnan kenttäjohtamisen järjestelyt.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä rakentuu kolmelle toimialueelle siten, että jokaisella toimialueella on riittävä valmius ja suorituskyky eri kokoisten pelastusmuodostelmien pelastustoiminnan johtamiselle.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitos huomioi pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän uudistamisen yhteydessä, että Pohjois-Savon pelastuslaitoksen pelastusviranomaisen tulee yhteistyöalueella ottaa tilanteen johtaaksensa, jos se on välttämätöntä yhteistyöalueen puitteissa tapahtuvan pelastustoiminnan yhteensovittamiseksi (PelL 379/2011, 34 § 3 mom.).

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastustoimi yhteensovittaa hyvinvointialueen oman pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän yhteensopivaksi toimintakokonaisuudeksi Itä-Suomen yhteistyöalueen tilanne- ja johtokeskuspalvelujärjestelmän sisällön kanssa (paikallinen taso).

Esityslistan liitteenä:

- Organisaatioiden ja pelastusviranomaisten vastuut pelastustoiminnassa, Sisäministeriö.

Valmistelijan päätösehdotus:

Kokonaisturvallisuuslautakunta merkitsee tiedoksi Pohjois-Savon pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän järjestämistä koskevan tilannekatsauksen.

Toimivallan peruste	hallintosääntö 44 §, kohta 1
Esittelijä	pelastustoimi- ja turvallisuuspalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Kokonaisturvallisuuslautakunta merkitsee tiedoksi Pohjois-Savon pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän järjestämistä koskevan tilannekatsauksen.
Päätös	Merkitään pöytäkirjaan, että Allu Koskinen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 17.07.
	Merkittiin tiedoksi.